

Spis treści

Od autora.....	5
----------------	---

Początki bolszewickiego raju

Zagłada 5 Dywizji Syberyjskiej (Przyczynek).....	11
Tragiczne losy byłych żołnierzy 5 Dywizji Syberyjskiej.	15
Znaczenie Bitwy Warszawskiej	20
Zbrodniczy epizod z wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku.....	24
Rosja bolszewicka w 1921 roku	26
Życie religijne w ZSRR.	50

W stalinowskich trybach

Jak ginęli Polacy w Kuropatach?	71
Wrzesień 1939 roku w Moskwie w relacji ambasadora RP Wacława Grzybowskiego	75
Wrzesień 1939 w relacji ostatniego attaché wojskowego RP w Moskwie	82
Sytuacja Kościoła rzymskokatolickiego na Litwie w latach 1940–1941.	87
Zaginęło 100 tysięcy polskich jeńców	102
Tajny raport rotmistrza Józefa Czapskiego o poszukiwaniach w ZSRR zaginionych polskich oficerów.....	115
Jeden z tysięcy	122
Tragiczna zagadka	134
Poszukiwanie zaginionych. Nieznane fragmenty kolekcji katyńskiej Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku	141
„Katyńskie” dzieci	148

Świadek Katynia. Profesor Stanisław Swianiewicz (1899–1997).....	156
Cenne opracowanie prof. Stanisława Swianiewicza.....	167
Liczyby deportowanej ludności polskiej w głąb Związku Sowieckiego w latach 1939–1941. Rozbieżności i wątpliwości.....	195
Trzynastego kwietnia to było... ..	208
Krysia.....	212
Sztandar deportowany na Syberię	216
Wiersze z zesłania.....	220
Oplatek z Syberii.....	226
Wigilia na zesłaniu.....	232
Gwiazda betlejemska nad Syberią	238
Syberyjska Wigilia.....	243
Wielkanoc na zesłaniu	246
Fotografia z zesłania.	251
Skazani na Związek Sowiecki	253
Wojciech Jaruzelski na syberyjskim zesłaniu.....	260
W drodze do armii gen. Andersa. Tydzień na stacji w Czelabińsku ...	266
Wagon śmierci.	274
Czy daleko jeszcze do Polski?	277
W poszukiwaniu rodzin	283
Paszporty do sowieckiego „raju”.	289
Jeńcy polscy z armii niemieckiej w ZSRR.	308

Drogi ocalonych

Wygnanie ambasady	313
Ambasada na wygnaniu	324
Wojenna tułaczka Aldony Piaścińskiej.....	333
A wybawienie było tak blisko... ..	346
Listy berlingowców do żołnierzy gen. Władysława Andersa.....	364
Moskiewskie echo polskiego zwycięstwa pod Monte Cassino	373
Weterani spod Monte Cassino deportowani na Syberię	376
Lekcje historii Heleny Knapczyk.....	381
Niecodzienne spotkanie	391
Indeks nazwisk.....	395

Zbiór szkiców dotyczących losów Polaków na **NIELUDZKIEJ ZIEMI**. Znajdziemy w nim niezwykle interesujące, po raz pierwszy publikowane dokumenty, m.in. opracowanie prof. Stanisława Swianiewicza o obozach pracy w ZSRR, sprawozdanie ks. Józefa Jarzębowskiego, sporządzone dla kardynała Augusta Hlonda, Prymasa Polski, o sytuacji Kościoła na Litwie i Wileńszczyźnie pod okupacją sowiecką 1940–1941, relacje zesłańców i łagierników. Z kart książki wyłania się ponury obraz totalitarnego państwa, którego symbolem stał się „archipelag Gułag”, miejsce niewolniczej pracy i niezawinionych cierpień milionów ludzi, pośród nich ogromnej rzeszy Polaków. Szkice powstały w oparciu o materiały archiwalne przechowywane m.in. w zbiorach Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, Instytutu Hoovera w Stanford, Centralnego Archiwum Polonii w Orchard Lake, Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce.

Teofil Lachowicz – historyk, archiwista, dziennikarz, absolwent Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. W latach 1977–1990 nauczyciel historii. Od 1990 roku mieszka w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Wolontariusz Instytutu Piłsudskiego w Nowym Jorku oraz nauczyciel w Szkole Polskiej im. Jana Pawła II w Maspeth, NY. Od 1998 roku archiwista w Stowarzyszeniu Weteranów Armii Polskiej w Ameryce oraz redaktor miesięcznika „Weteran”. Na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego w Zielonej Górze uzyskał w 2001 roku stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii. Autor opracowań: *Weterani Polscy w Ameryce do 1939 roku* (Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2002), *100 lat w służbie Polonii. Szkic do dziejów Polskiego Domu Narodowego na Greenpoincie* (Brooklyn, New York, 2004), *Dla ojczyzny ratowania. Szkice z dziejów wychodźstwa polskiego w Ameryce i inne* (Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, Oficyna Wydawnicza RYTM, Fundacja „Historia i Kultura”, Warszawa 2007), *Polish Freedom Fighters on American Soil* (Two Harbors Press, Minneapolis, MN, 2011) oraz ponad dwustu artykułów popularnonaukowych, naukowych, recenzji, tekstów publicystycznych opublikowanych na łamach prasy polonijnej w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Wielkiej Brytanii oraz w Polsce. Od kilkunastu lat współpracuje z ukazującym się w Nowym Jorku „Przeglądem Polskim”, tygodniowym dodatkiem literacko-społecznym „Nowego Dziennika”.